

Toisen laidunkauden vaikutus teuraaksi kasvatettavien hf-hiehojen kasvuun sekä ruhon ja lihan laatuun

Merja Manninen¹⁾, Perttu Virkajärvi²⁾, Pentti Ojajärvi³⁾, Lauri Jauhiainen¹⁾ ja Marjatta Suvitie²⁾

¹⁾ MTT, 31600 Jokioinen, merja.manninen@mtt.fi ja lauri.jauhiainen@mtt.fi

²⁾ MTT, 71750 Maaninka, perttu.virkajarvi@mtt.fi ja marjatta.suvitie@mtt.fi

³⁾ Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 82430 Puhos, pentti.ojajarvi@pkky.fi

Johdanto

MTT selvitti yhteistyössä Kiteen oppimiskeskuksen kanssa kahdessa tuotantokokeessa, miten vieroituksen jälkeinen toinen laidunkausi vaikutti hf-hiehojen kasvuun sekä ruhon ja lihan laatuun.

Aineisto ja menetelmät

Kokeessa K1 oli 20 ja kokeessa K2 14 hf-lehmävasikkaa. K1:n alkaessa 15.10.1998 vasikat olivat 202 d ja 260 kg, K2:n alkaessa 29.10.1999 219 d ja 253 kg. Sisäruokintakauden rehuina olivat luomukasvustosta tehty nurmisäilörehu ja ohra. Ennen laidunkautta teurastetut hiehot ruokittiin vapaasti säilörehulla ja ohralla (2 kg/d). Laidunkauden jälkeen teurastetut hiehot ruokittiin sisäruokintakaudella rajoitetusti nurmisäilörehulla. Hiehot olivat sisäruokintakauden yksilöruokintaparsissa, joissa jokaisella oli mahdollisuus syödä sille tarjottu rehuannos. Laidunta käytettiin alkukesällä 0,10-0,14 ja loppukesällä 0,25 ha/hieho. Hiehot teurastettiin Kiteen opetusteurastamossa. K1-hiehoille ei asetettu teuraspainotavoitetta. Lyhyen kasvatuskauden K2-hiehojen teuraspainotavoite oli 200 kg. Ruhot EUROP-luokitettiin ja lihan laatu määritettiin LTK:ssa ja MTT:ssä.

Tulokset ja tulosten tarkastelu

Säilörehun D-arvo oli molemmissa kokeissa 64 %. Lyhyen kasvatuskauden K1-hieho söi säilörehua 5,62 ja ohraa 1,71 kg KA/d, pitkän kasvatuskauden hieho ennen laidunkautta säilörehua 5,55 kg KA/d. K2:n vastaavat luvut olivat 4,21, 1,72 ja 4,51 kg KA/d. Sisäruokintakaudelle asetetut kasvutavoitteet toteutuivat hyvin. Lyhyen kasvatuskauden K1-hiehot kasvoivat 958 ja K2-hiehot 830 g/d, pitkän kasvatuskauden hiehot vastaavasti 510 ja 448 g/d. Kuntoluokitusten perusteella kaikki hiehot olivat hyväkuntoisia. Lyhyen kasvatuskauden K1-hiehojen teuraspainoksi muodostui 225 kg laidunkauden jälkeen teurastettujen hiehojen teuraspainon ollessa 234 kg. Lyhyen kasvatuskauden K2-hiehojen teuraspaino oli 196 kg, kesän jälkeen teurastettujen hiehojen 228 kg. Laiduntaneiden K1-hiehojen teuras-% oli pienempi kuin ennen laidunkautta teurastettujen hiehojen teuras-% ($p < 0,01$, 49,7 vs. 52,5). Kaikki keväällä teurastetut K1-hiehot olivat yllirasvaisia, mutta laidunkauden jälkeen teurastetut K1-hiehot keskirasvaisia ($p < 0,01$, 4,8 vs. 3,1). K1:ssä ulkofileen valkuaispitoisuus oli suurempi laiduntaneilla hiehoilla kuin keväällä teurastetuilla hiehoilla ($p < 0,10$, 230 vs. 225 g/kg). K2:ssa ulkofileen valkuaispitoisuus oli myös suurempi laiduntaneilla hiehoilla kuin lyhyen kasvatuskauden hiehoilla ($p < 0,05$, 223 vs. 214 g/kg). Kaikkien keväällä teurastettujen hiehojen ulkofileen rasvapitoisuus oli korkeampi kuin laiduntaneiden hiehojen ulkofileen rasvapitoisuus. Laidunnettujen K1-hiehojen ulkofile arvioitiin mehukkaammaksi ($p < 0,10$) ja maukkaammaksi ($p < 0,01$) kuin keväällä teurastettujen hiehojen ulkofile. Laitumen mitoitus oli onnistunut, sillä laitumen korkeus pysyi hyvin suositelluissa rajoissa (25–35 cm). Laitumen syötyjen alojen loppukorkeudet olivat 8–10 cm, mikä on hiehoille varsin sopiva. Laidunnurmen määrän hallinta onnistui hyvin laitumen laadun pysyessä hyvänä tai vähintäänkin tyydyttävänä.

Johtopäätökset

K1:n tulosten perusteella rajoitettu ruokinta vieroituksen jälkeen ja sitä seuraava laiduntaminen hyvällä laitumella osoittautui onnistuneeksi keinoksi vähentää ruhojen rasvoittumista. Vähärasvaisempiin ruhoihin päästiin kokeessa K2, kun ennen laidunkautta teurastetuille hiehoille asetettiin 200 kilon teuraspainotavoite. Toisen laidunkauden taloudelliseen kannattavuuteen liyahiehon kasvatuksessa vaikuttavat monet yksityiskohdat, joita tässä yhteydessä ei ole huomioitu täysimittaisesti.

Kiitokset

Kiitokset MTT:n emolehmänavetan, Kiteen koulutilan navetan ja Kiteen opetusteurastamon henkilökunnalle sekä Pohjois-Karjalan AMK-opiskelijoille huolellisesta yhteistyöstä kokeiden toteutuksessa.